

Zece băieți care au făcut istorie

IRENE HOWAT

Zece băieți
care au făcut istorie

Traducere de Ofelia Antal

 CASACĂRȚII
Oradea, 2019

Ten Boys Who Made History @ Copyright 2003 Irene Howat
Publicată în 2003 de Christian Focus Publications Ltd.
Geanies House, Fearn, Tain, Ross-shire, IV20 1TW,
Scotland, UK. Toate drepturile rezervate.

Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin editurii Casa Cărții. Orice reproducere sau selecție de texte din această carte este permisă doar cu aprobarea în scris a editurii Casa Cărții, Oradea.

Toate întâmplările repovestite în aceste istorisiri sunt bazate pe fapte reale. Autoarea a scris unele pasaje cu amănunte referitoare la copilăria personajelor care nu pot fi cunoscute, folosindu-se de informații suplimentare privitoare la viața de familie, preocupări specifice, mod de trai sau relații pe care le-a preluat din alte biografii sau surse istorice.

Zece băieți care au făcut istorie

de Irene Howat

Copyright © 2019 Casa Cărții

OP 2, CP 30,

410670, Oradea

Tel./Fax: 0259-469 057; 0359-800 761; 0728-874 975

E-mail: info@ecasacartii.ro

www.ecasacartii.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Howat, Irene

Zece băieți care au făcut istorie / Irene Howat;

trad: Ofelia Antal. - Oradea : Casa Cărții, 2019

ISBN 978-606-732-126-5

I. Antal, Ofelia (trad.)

821.111

Traducerea: Ofelia Antal

Editarea: Francesca Ioana Gehl

Tehnoredactarea: Vasile Gabrian

Coperta: Marius Bonce

Desenul de pe copertă (Moody și copiii): Anita Capota

Tiparul executat la Metropolis srl, str. Nicolae Jiga 31, Oradea.

Tel./fax: 0259-472 640

Dedicată lui Ali și Mo

Cuprins

Samuel Rutherford	9
John Owen	21
Jonathan Edwards	33
George Whitefield	45
Robert Murray McCheyne	57
Dwight L. Moody	69
Billy Sunday	81
Charles H. Spurgeon.	93
Aiden W. Tozer	105
Martyn Lloyd-Jones	117
Întrebări de verificare	129
Răspunsuri:	132

Samuel Rutherford

Samuel se uita la urmele lăsate de incendiu de pe zidul ce se înalța cu mult deasupra capului său.

— Armata contelui de Surrey a dat foc abației Jedburgh acum aproximativ nouăzeci de ani, le spuse profesorul băieților. În 1520, ca să fiu mai precis. De-atunci a fost ocupată în mai multe rânduri. De fapt, după ruinele care au rămas e greu să-ți imaginezi cât de măreață a fost odinioară această clădire.

— Domnule, spuse Samuel. Acoperișul bisericii originale n-a fost cu mult mai înalt? Pare atât de coborât, comparat cu restul clădirii.

— Bună observație, îl laudă profesorul. Acoperișul era foarte înalt înainte de marele incendiu. Însă, după ce a fost distrus de foc, în loc să-l refacă, au preferat să-l reconstruiască la un nivel mai jos și au fost zidiți și niște pereți interiori care au redus dimensiunea bisericii. Desigur, Culoarul latiniștilor, unde se află acum școala, se găsea inițial în interiorul marii abații.

Profesorul își trecu privirea peste elevi.

— Dar de unde vine numele „Culoarul latiniștilor”?
întrebă el pe cel mai mic dintre băieți.

Acesta făcu o fețișoară nedumerită, după care rânji
știutor.

— Domnule, spuse el. Oare din cauză că acolo învățăm
limba latină?

— Exact, zâmbi profesorul. Și exact asta urmează să
facem noi acum.

Rotindu-și privirea de jur împrejur, Samuel încercă să-și
imagineze cum trebuie să fi arătat abația Jedburgh înainte
ca armata contelui de Surrey să o devasteze.

În acea după-amiază, după școală, pe când se îndreptau
spre casa lor din satul Nisbet, Samuel și frații lui vorbeau
despre cele auzite.

— O luăm pe drum sau pe lângă râul Jed? întrebă James.

— Hai pe lângă râu, sugeră George.

Cei trei frați părăsiră drumul și coborâră în partea
dreaptă, spre malul râului.

— Îmi place istoria, comentă Samuel. Te ajută să înțe-
legi ce se petrece în zilele noastre.

— Hai să ne imaginăm că suntem armata scoțienilor
care spionează trupele contelui de Surrey, spuse George.
Pun pariu că am putea parcurge toată distanța până la
Bonjedward fără să fim văzuți de pe drum, dacă o ținem
pe după tufișuri.

Frații lui au fost foarte încântați să se întoarcă astfel
acasă, după o zi de școală. Mai bine de un kilometru se
furișară din tufiș în tufiș, sărind de pe-o piatră pe alta.
Chiar dacă ei îi puteau vedea pe cei ce treceau pe drumul

principal, ca și pe cei ce mergeau pe poteca aflată de cealaltă parte a râului Jed, nimeni nu i-a strigat pe nume și nici nu i-a salutat. Băieții erau tare mândri de ei înșiși, chiar dacă erau nițel prăfuiți și cu iarbă prin haine.

— Mai avem un pic, șopti James pe când se apropiau de Bonjedward.

— Ce-ai spus? întrebă o voce care veni de undeva din crângul în care se ascundea.

Băieții se dezumflară brusc. Taman când să ajungă și ei în sat fuseseră descoperiți, după ce le reușise așa de bine camuflajul. Un bătrânel se apropie de locul unde se tupilaseră băieții.

— Vă arde să vă ascundeți, ei? întrebă el.

Samuel decise că era mai bine să-i explice ce joc își imaginaseră, în loc să fie luați drept niște prostovani.

Bătrânul domn Ker zâmbi când le auzi povestea.

— Merg spre casă, la Bonjedward, le spuse el. Și dacă mă însoțiți o să vă mai povestesc câte ceva despre istoria acestor meleaguri. Și vă asigur că e cel puțin la fel de palpitant ca atacul contelui de Surrey asupra abației. Știu asta fiindcă am fost martor al evenimentelor.

Băieții săriră imediat în picioare, și porniră la pas pe malul râului, alături de bătrân.

— Când eram copil, spuse el, s-a dat o mare bătălie la doar șase kilometri depărtare, la Ancrum. Aveam șase ani, iar acum am 76, dar îmi amintesc de parcă s-ar fi petrecut ieri. Regele Henric al Angliei a trimis o armată pe mare, care a debarcat în portul Leith, de-acolo s-a îndreptat spre orașul Edinburgh, pe care l-a atacat și după aceea

i-a dat foc. Se spune că flăcările au conținut de-abia după patru zile.

Ochii băieților străluceau de încântare.

— Armatele sale mășăluiau spre sud, iar pe drum li s-au alăturat câteva familii de scoțieni.

— Păi de ce-au făcut asta? întrebă George.

— Presupun că nu prea aveau de ales, dacă voiau să supraviețuiască, le explică domnul Ker. Până în februarie 1545 marea armată ajunsese la Mlaștinile Ancrum, unde și-a stabilit tabăra. Știți unde este câmpul de luptă?

— Da, i-a răspuns James. E la vreo cinci kilometri depărtare cum o iei în sus pe drum.

Mulțumit că știa unde era câmpul de luptă, domnul Ker își continuă povestirea.

— Se răspândise zvonul că armata engleză incendiasse Turnul Broomhill, unde își găsisse sfârșitul o doamnă în vârstă, familia ei și slujitorii ei, căci fuseseră încuiați în interior. Așadar, armata scoțiană ardea de nerăbdare să pornească la luptă. Era un amestec ciudat de bărbați de toate felurile, însă furia era forța care îi îndemna să meargă înainte. Cu strigătul „Amintiți-vă de Broomhouse!” pe buze s-au năpus-tit asupra englezilor. Aleseseră foarte bine ora atacului: după-amiaza târziu, când lumina soarelui ce apunea orbea ochii inamicilor. Scoțienii au luptat cu înverșunare și i-au pus pe dușmani pe fugă, sau, mă rog, pe cei care au mai rămas în viață, căci 800 de englezi și-au pierdut viața în Mlaștinile Ancrum.

Bătrânul, observând că băieții îi sorbeau cuvintele, căută un final perfect pentru istorisirea sa.

— Asta e prima amintire pe care o am, spuse el. Strigătele „Amintiți-vă de Broomhouse!” și încheștarea săbiilor. Cu siguranță primele voastre amintiri sunt ceva mai potolite.

James și George se uitară la fratele lor, întrebându-se dacă nu voia să-i împărtășeacă povestea sa domnului Ker.

— Vreți să vă spun care este prima mea amintire? întrebă Samuel.

— Cum să nu, spuse bătrânul.

— În satul Nisbet este o fântână, începu flăcăul. Apa este adâncă de vreun metru. Într-o zi mă jucam pe lângă ea cu prietenii mei. M-am așezat pe marginea fântânii și am căzut înăuntru. Aceștia au fugit după ajutor, știind că aveam să mă înec dacă nu mă scoteau repede. Însă, în timp ce erau plecați după ajutoare, un om deosebit de frumos, îmbrăcat în alb, a venit și m-a scos afară. Eram în siguranță, pe iarbă, când prietenii mei s-au întors cu ajutoare.

— Un bărbat deosebit de frumos, îmbrăcat în alb, repetă domnul Ker. Cine era?

— Nu-l cunoșteam, spuse Samuel.

— Oare o fi fost vreun înger? întrebă bătrânul.

Samuel clătină din cap și zâmbi.

— Nu știu cine a fost, repetă el. Dar asta e cea dintâi amintire a mea.

Până ce băiatul termină de istorisit, cei patru ajunseră deja în satul Bonjedward. Băieții s-au despărțit acolo de domnul Ker și au mers pe lângă apa Jed, până unde se unea cu râul Teviot. După aceea s-au îndreptat spre est și au parcurs un kilometru de-a lungul malului ierbos al râului Teviot, până ce au ajuns acasă, trecând pe lângă fântână.

La vârsta de 17 ani Samuel era deja student la Edinburgh. La scurt timp după absolvire, în 1621, a fost numit profesor universitar. Însă după doar patru ani și-a dat demisia și s-a dedicat studiului teologiei. În 1627 s-a stabilit la Anwoth, unde a primit un post de pastor. Nu știm exact când Samuel a devenit creștin, însă ceea ce știm este că, până să ajungă adult, inima sa se umpluse deja de iubire față de Domnul Isus.

— Ce crezi despre coasta Solway? îl întrebă unul dintre enoriașii bisericii sale, la scurt timp după sosirea sa.

— E o frumoasă regiune a Scoției. Iar biserica e poziționată într-un loc superb, lângă deal, înconjurată de copaci, cu marea la câțiva pași. Deja mi-e drag locul, iar acum încep să îndrăgesc și oamenii.

Bărbatul dădu să mai spună ceva, dar Samuel se scuză.

— Sunt doi flăcăi acolo ce păzesc niște oi. Aș vrea să vorbesc puțin cu ei. Spunând acestea, Samuel o luă din loc și întemeie primele dintre multele prietenii cu tinerii din parohie.

Omul îl privi cum se îndepărtează.

Rutherford nu e o persoană arătoasă, cugetă în sinea sa bărbatul, e doar un tip scund și blonduț. Dar are un ceva ce-mi place.

— Ziva bună, le strigă Samuel băieților. Eu sunt noul pastor. Cum vă cheamă pe voi?

— Eu sunt Thomas, răspuse unul dintre ei.

— Iar eu sunt Archie, spuse celălalt.

— Ei bine, Thomas și Archie – zâmbi Rutherford – am niște vești pentru voi.

Băieții părură interesați.

— Însuși Domnul Isus Se pricepea la păstorit, le spuse. E cel mai bun păstor din câți există și vă iubește pe amândoi mai mult decât v-ați putea imagina.

Băieții l-au îndrăgit imediat pe noul pastor.

— La revedere, băieți, își luă Samuel rămas-bun. Mă bucur că v-am cunoscut.

— Domnul Rutherford nu se aseamănă cu alți pastori, comentă un fermier din sat.

— În ce sens? întrebă fratele fermierului, venit în vizită.

— Majoritatea pastorilor predică despre focul iadului și încearcă să ne creștineze bătăgând spaima-n noi.

— Da, cam așa procedează. Dar nu-i nimic greșit în asta.

Fermierul ignoră spusele fratelui său.

— Domnul Rutherford predică despre iubirea lui Dumnezeu, nu despre flăcările iadului. Face ca iubirea lui Dumnezeu să pară atât... atât de... atât de minunată!

— Ei „minunată”! exclamă fratele său îmbufnat. Un astfel de mesaj nu va aduce rezultate prea strălucite. De la amvon trebuie să se predice cu vehemență despre iad, dacă vrei ca oamenii s-asculte.

— Dar noi îl ascultăm pe domnul Rutherford, îi spuse fermierul fratelui său. E ca și cum el vrea să te facă să te îndrăgostești de Domnul Isus.

— În viața mea n-am auzit ceva așa de siropos! declară celălalt răs-picat.

Însă fermierul știa una și bună, și anume că se îndrăgostise de Domnul Isus și din cauza asta viața lui fusese complet schimbată.

Samuel se strădui din răspuțeri să aducă rod în Anwoth, chiar daca a avut parte de multe greutăți. Tnra sa soție muri dupa un an de boala, ca de altfel și doi dintre copiii sai. În 1636 a publicat o carte în care susține ca suntem mntuiți prin harul lui Dumnezeu și printr-o alegere specială. Din nefericire, autorităților nu le plăcu deloc cele scrise în carte, ba chiar s-a mers pn acolo că fu chemat în fața tribunalului! Fu condamnat la exil în Aberdeen.

Ce tare îmi doresc să fiu în Anwoth, își zise Samuel privind posomort clădirile de granit cenușiu din Aberdeen. Inima îmi tnjește de dorul enoriașilor mei dragi cărora aș vrea să le vorbesc despre iubirea lui Isus.

Se așeză la masă și începu să scrie o scrisoare destinată unuia dintre membrii congregației sale. Era prima dintr-un lung șir de scrisori ce au plecat de la Aberdeen spre Anwoth. Iar scrisorile sale erau att de frumoase și pline de iubire, înct oamenii le-au păstrat și le-au publicat sub forma unei cărți, ce este citită pn astăzi, mai bine de trei secole și jumătate mai trziu!

În anii 1630 Scoția trecea prin vremuri de mare confuzie. Regele încerca să transforme biserica din Scoția, astfel înct să semene cu biserica de la sud de graniță, din Anglia, lucru care nemulțumea pe mulți. În 1638 era așa o vnzoleal înct Samuel reuși să plece pe furiș de la Aberdeen și să ajungă înapoi la Anwoth.

Fiecare kilometru parcurs mă aduce din ce în ce mai aproape de Anwoth, își zicea el, călătorind din nord-estul Scoției spre sud-vestul țării. Și cu fiecare kilometru străbătut mă apropii tot mai mult de oamenii pe care îi

îndrăgesc. Dar nici bine nu se întorsese Samuel la Anwoth, că Biserica Scoției ținu o Adunare Generală și se despărți încă o dată de biserica regelui. Ba mai mult, adunarea l-a numit pe Samuel Rutherford profesor de teologie la Universitatea St. Andrews.

Cu inima frântă de durere își luă rămas-bun de la oamenii pe care îi iubea și părăsi localitatea Anwoth.

Cinci ani mai târziu, Samuel ajunse la Londra. Aici avea să se țină o mare adunare a pastorilor, iar el fu invitat să li se alătore. Obiectivul lor era să decidă cu exactitate ceea ce învăța Biblia și să adune toate învățăturile într-o carte ce avea să devină cunoscută sub numele de „Mărturisirea de Credință de la Westminster”. De asemenea, au compilat două versiuni de catehism, una abreviată și alta extinsă. Toate acestea sunt încă folosite în zilele noastre!

— Ce bine e să fii acasă în Scoția, le spuse Samuel colegilor săi, când se întoarse de la Londra. Prefer de o mie de ori aerul proaspăt de mare, miasmei puturoase a râului Tamisa.

— Ți-ai făcut planuri legat de ce-o să faci mai departe? fu întrebat.

Rutherford încuviință din cap.

— Da, spuse el. Le voi preda studenților mei. Însă există o carte care trebuie scrisă, iar eu mă consider omul potrivit pentru a face asta.

— Despre ce va fi vorba? îl întrebă colegul său.

Samuel cugetă preț de o clipă înainte de a răspunde.

— Despre relația dintre rege și biserică. Dumnezeu este Regele regilor, iar regele acestei țări trebuie să afle de-acest lucru.